

การพัฒนาที่พักสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง
อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

The Development for Community - Based
Tourism Accommodation in TambonBansong
Wiang Sa District Suratthani Province

ธนาวิทย์ บัวฝ้าย¹
สุทธิพรรณ ชิตินทร²

Thanawit Buafai
Suthipan Chitinthon

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่พักสำหรับการท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านส้อง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีการกำหนดเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมายแบบเจาะจง มีผู้เข้าร่วมในการพัฒนาบ้านพักให้เป็นที่พักในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนจำนวน 5 หลังคาเรือน โดยการจัดทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน 4 ครั้ง และใช้แบบประเมินมาตรฐานที่พักโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มในการกำหนดมาตรฐานซึ่งพัฒนามาจากมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยและการจัดทำที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวน 8 ด้าน 37 ตัวชี้วัด และทำการทดสอบความพึงพอใจโดยการจัดกิจกรรมการจัดทดลองนำเที่ยว ผลการวิจัย พบว่า

การพัฒนาที่พักสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสมาชิกที่ผ่านคุณสมบัติและมีความพร้อมในการจัดทำที่พักในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนจำนวน 5 หลังคาเรือน โดยมีโครงสร้างของกลุ่มที่พัก ประกอบด้วย เป็นประธานกลุ่ม รองประธานกรรมการฝ่ายบ้านพักหรือการตลาด และประชาสัมพันธ์

¹ อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

กรรมการฝ่ายเหรียญก และกรรมการฝ่ายกิจกรรม ผลจากการประเมินมาตรฐานที่พัก สำหรับการท่องเที่ยวชุมชนจำนวน 5 หลังคาเรือน พบว่า แต่ละหลังคาเรือนมีผลการประเมิน มาตรฐานที่พักการท่องเที่ยวชุมชน มีค่าคะแนนผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับดี และมีผลการประเมินมาตรฐานที่พักการท่องเที่ยวชุมชนเฉลี่ยทั้ง 5 หลังคาเรือน มีค่าคะแนนผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับดีปานกลาง โดยมีการประเมิน ความพึงพอใจจากการเข้าใช้บริการที่พัก พบว่า ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจต่อการเข้าพัก ในด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านที่พัก อันดับที่สามคือผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านอาหาร และ อันดับสุดท้ายคือผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์

คำสำคัญ : การพัฒนา ที่พักชุมชน มาตรฐาน

Abstract

This participatory action research aimed to improve the community accommodation to achieve the standard of community-based tourism. The qualitative and quantitative research methodology were employed to conduct the data on the target population and specific area in Tambon Bansong, Wiang-Sa District, Suratthani Province. There were 5 households to be the participants of the accommodation development for community - based tourism. The research instruments were: 1) the focus group discussion which were arranged 4 times; 2) the assessment of accommodation standard which were adapted from Thai homestay standards and the management of accommodation in ecotourism with 8 criteria and 37 indicators; and 3) The satisfaction survey by the familiarization trip.

The results are as follows : 1) there were 5 households of the community members that could pass the accommodation standard

qualification to be ready to operate. The structure of the accommodation committee consists of the chairman, vice chairman, house manager/ marketing and public relations, financial director and the activity director; 2) the results of the accommodation standard assessment from 8 criteria found that each household has results as a good score and the average score is moderate; 3) The evaluation of the satisfaction on accommodation found that the highest score of satisfaction is friendly family members followed by the accommodation, food and beverage, and public relations respectively.

Keywords : Community - Based Tourism, Accommodation, Participation Action Research

ความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพแก่คนในชุมชน กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในปัจจุบันตามนโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มุ่งเน้นให้เกิดการท่องเที่ยว ในรูปแบบการศึกษาวิถีชีวิตของสังคมในแหล่งท่องเที่ยว จัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่นักท่องเที่ยวสามารถได้รับความรู้และประสบการณ์อย่างลึกซึ้งในการเดินทาง จากยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) พบว่า มีการกระตุ้นให้พัฒนาศักยภาพทางด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมกลุ่มสร้างสรรค์ วัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูงซึ่งปัจจุบันที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย ประกอบด้วย ที่พักแบบโฮมสเตย์ ที่พักของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และที่พักในลักษณะอื่นๆ ในปัจจุบันที่พักแบบโฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมการท่องเที่ยวมีจำนวน 171 แห่ง ประกอบด้วยภาคเหนือ จำนวน 52 แห่ง ภาคกลางจำนวน 24 แห่ง ภาคใต้จำนวน 20 แห่ง ภาคตะวันออกจำนวน 12 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 59 แห่ง และภาคตะวันตกจำนวน 4 แห่ง (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของภาคใต้ เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่มากเป็นอันดับ 6 ของประเทศและมีพื้นที่มากที่สุดในภาคใต้ ประกอบด้วย 19 อำเภอ 116 ตำบล 985 หมู่บ้าน จากผลการประเมินมาตรฐานที่พักแบบโฮมสเตย์ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬาปรากฏว่าที่พักแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานมีจำนวน 1 แห่งซึ่งถือว่ามีความน้อยเมื่อเทียบกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอเวียงสระ เป็นอีกอำเภอหนึ่งที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเป็นเขตการปกครองลำดับที่ 13 ประกอบด้วย 4 เทศบาล ได้แก่ เทศบาลตำบลเวียงสระ เทศบาลตำบลบ้านส้อง เทศบาลตำบลเขานิพันธ์ และเทศบาลตำบลทุ่งหลวง จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลบ้านส้อมีจำนวนมากที่สุดคือ 17,394 คน

จากการบริการวิชาการในพื้นที่ พบว่า ชุมชนในพื้นที่อำเภอเวียงสระมีความพร้อมด้านทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม โดยในพื้นที่หมู่ 2 บ้านส้อมเหนือ หมู่ 7 บ้านเหนือคลอง และหมู่ 17 บ้านสวนกล้วย มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น ที่ รย.3 (คลองตาล) ร่องรอยของค่ายประวัติศาสตร์คอมมิวนิสต์ 357 ป่าสนเย็น น้ำตกวังนางรอง น้ำตกเทคนิค จุดเล่นน้ำวังระกำ และจุดเล่นน้ำบ้านเคหะ 3 (สิญธร ชุนอ่อน และคณะ, 2559) ด้วยความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติดังกล่าวจึงมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2560 - 2563 เกี่ยวกับแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ สนับสนุนการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งชาวไทยและต่างประเทศ และร่วมฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของประชาชนที่ดิ่งงามเพื่อให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอก

การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมก็เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว กรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อศึกษาระบบนิเวศ หากต้องการเข้าใจถึงบริบทของพื้นที่อย่างถ่องแท้จำเป็นต้องใช้เวลาในการศึกษา การเดินทางท่องเที่ยวแบบ One day Trip อาจไม่ตอบโจทย์นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ หากต้องการเพิ่มศักยภาพ

ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนปัจจัยด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวได้ (ธารณี นวัสนธิ และคณะ, 2560) ทั้งนี้ชุมชนตำบลบ้านส้องมีที่พักไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพียง 3 แห่ง ซึ่งไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการของกลุ่มน้ำตกที่ควรเพิ่มกลุ่มโฮมสเตย์เพื่อสนับสนุนศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการพัฒนาที่ชัดเจน (สิญาธร ชุนอ่อน และคณะ, 2559) การพัฒนาโฮมสเตย์เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญด้านที่พักที่มีเอกลักษณ์ทางด้านวิถีชีวิตพื้นบ้านของชุมชน (พัชรี บุญโต และคณะ, 2558) เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการต้องมีมาตรฐานที่พักในรูปแบบเดียวกันจากการประเมินและประยุกต์ใช้มาตรฐานที่พักแรมกลางเป็นมาตรฐานที่พักของชุมชน ทั้งนี้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในพัฒนาที่พักเพื่อรองรับการบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว

จากข้อมูลข้างต้นนักวิจัยมีความสนใจในการพัฒนาที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสรุปมาตรฐานที่พักชุมชนให้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาใช้บริการ ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาที่พักชุมชนให้ได้มาตรฐานสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยให้ชุมชน ผู้ประกอบการ และกลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อคิดเห็นต่างๆ แล้วสรุปรูปแบบเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่วิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนชุมชนและชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านส่องเหนือ และพื้นที่บ้านสวนกล้วย หมู่ที่ 17 ตำบลบ้านส่อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มาร่วมในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ 1 จำนวน 30 คน และเมื่อดำเนินการกำหนดคุณสมบัติสมาชิกตามเกณฑ์ของกรมการท่องเที่ยวเหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เมื่อผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในการลงพื้นที่ครั้งที่ 3 มีกลุ่มตัวอย่างเหลือจำนวน 10 คน และเมื่อดำเนินการลงพื้นที่ครั้งที่ 4 เหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน

2. ประชากรที่ใช้ในการประเมินเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการตลาดการจ้ดนำเที่ยว จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

2.1 มีคฤหัสถ์มืออาชีพ จำนวน 2 คน นักวิชาการทางการท่องเที่ยว จำนวน 5 คน ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกโดยใช้หลักเหตุผลและพิจารณาของของผู้วิจัย โดยเลือกกลุ่มผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว จากทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน

2.2 นักท่องเที่ยว จำนวน 11 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากผู้ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการจ้ดนำเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น ดังนี้

1. ใช้การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) จำนวน 4 ครั้ง จากตัวแทนชุมชน เครื่องมือการศึกษาชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ได้แก่ โครงสร้างการบริหารของกลุ่มที่พัก ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่พักชุมชนที่ได้มาตรฐาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพมาตรฐานที่พักชุมชนครั้งนี้ ใช้แบบประเมินที่ดัดแปลงเนื้อหาจากกรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานที่พักชุมชน 8 ด้าน 37 ดัชนีชี้วัด

ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี พ.ศ. 2554 แบบประเมิน กำหนดใช้การประเมินแบบใช้สเกลความสำคัญ (Rating Scale) ผู้ประเมินจะให้ความสำคัญ แต่ละตัวชี้วัด โดยอาศัยมาตราวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ในการจัดลำดับ ความสำคัญของปัจจัย ซึ่งกำหนดระดับความสำคัญและกำหนดคะแนนตามลำดับความสำคัญ 6 ระดับ ดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน
ไม่มี/ไม่ทำ	0 คะแนน

2.1 วิธีการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานที่พักชุมชน

การประเมินคุณภาพมาตรฐานที่พักชุมชน มีวิธีการประเมินตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1.1 คณะกรรมการตรวจประเมินทุกคนเข้าไปในพื้นที่ของชุมชนที่ตั้ง ของที่พักชุมชน ที่ขอรับการประเมิน เพื่อดำเนินการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.1.2 คณะกรรมการตรวจประเมิน สามารถประเมินโดยใช้วิธีการ สังเกตการณ์ สอบถาม หรือสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในพื้นที่ ร้านค้าในชุมชน ผู้ประกอบการ เพื่อทำการประเมิน

2.1.3 ข้อปฏิบัติในการประเมินของคณะกรรมการตรวจประเมิน

2.1.3.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานคณะกรรมการตรวจประเมิน ทั้งหมด เพื่อประชุมเตรียมความพร้อมและกำหนดวันประเมิน

2.1.3.2 แจ้งกำหนดการประเมินไปยังกลุ่มที่พักชุมชน

2.1.3.3 คณะกรรมการทุกคนเดินทางเข้าพื้นที่เพื่อตรวจประเมิน ที่พักชุมชนตามกำหนดการ โดยใช้แบบประเมินที่กำหนด

2.1.3.4 เมื่อคณะกรรมการตรวจประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว เลขาธิการของคณะกรรมการฯ จะเป็นผู้รวบรวมผลการประเมิน เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1.3.5 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอต่อประธานคณะกรรมการ ตรวจประเมิน เพื่อตรวจสอบเอกสารผลของการประเมินของคณะกรรมการทุกท่าน และสรุปผลการประเมิน

2.1.3.6 นำผลการประเมินเสนอต่อเทศบาลตำบลบ้านส้อง อำเภอ เวียงสระ พร้อมรับรองผลการประเมินดังกล่าว จากนั้นสามารถเพื่อนำผลประเมินแจ้ง ต่อสาธารณชนหรือชุมชนที่ขอรับการประเมิน

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การประมวลผลข้อมูล

การวางแผนวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบประเมินที่รวบรวมได้มา ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล ความสมบูรณ์ของการประเมิน จากนั้นนำแบบประเมินมาลงรหัส (Coding) แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดทำการบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และประมวลผล ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูล

2.2.2 หลักวิธีการคิตวิเคราะห์

กำหนดค่าน้ำหนักขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยให้ค่าน้ำหนัก ต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์มาตรฐานที่พึงท่วงเกี่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง

เกณฑ์มาตรฐาน	จำนวนตัวชี้วัด	เกณฑ์น้ำหนัก (%)
1. ด้านที่พัก	8 ตัวชี้วัด	20
2. ด้านอาหาร	7 ตัวชี้วัด	20
3. ด้านความปลอดภัย	4 ตัวชี้วัด	10

ตารางที่ 1 เกณฑ์มาตรฐานที่พักท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	จำนวนตัวชี้วัด	เกณฑ์น้ำหนัก (%)
4. ด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	4 ตัวชี้วัด	10
5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม	5 ตัวชี้วัด	15
6. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน	2 ตัวชี้วัด	5
7. ด้านการบริหารงานกลุ่มที่พักชุมชน	5 ตัวชี้วัด	15
8. ด้านการประชาสัมพันธ์	2 ตัวชี้วัด	5
รวม	37 ตัวชี้วัด	100

2.3 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าที่ได้

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ช่วงคะแนน ระดับความสำคัญ

90.00 - 100.00 มากที่สุด

80.00 - 89.99 มาก

70.00 - 79.99 ปานกลาง

< 70 ต้องปรับปรุง

อ่านค่าได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 90.00 - 100.00 หมายถึง ที่พักชุมชนมีมาตรฐานระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 80.00 - 89.99 หมายถึง ที่พักชุมชนมีมาตรฐานระดับดี

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 70.00 - 79.99 หมายถึง ที่พักรูมชนมีมาตรฐานระดับดีปานกลาง

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก < 70 หมายถึง ที่พักรูมชนมีมาตรฐานระดับที่ต้องปรับปรุง

2) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งได้กำหนดเป็นช่วงคะแนน แต่ละระดับไว้เท่าๆ กัน

ช่วงคะแนน	ระดับความสำคัญ
4.50 - 5.00	มากที่สุด
4.00 - 4.49	มาก
3.50 - 3.99	ปานกลาง
< 3.5	ต้องปรับปรุง

อ่านค่าได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ที่พักรูมชนมีมาตรฐานระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 4.00 - 4.49 หมายถึง ที่พักรูมชนมีมาตรฐานระดับดี

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 3.99 หมายถึง ที่พักรูมชนมีมาตรฐานระดับดีปานกลาง

ค่าเฉลี่ย < 3.50 หมายถึง ที่พักรูมชนมีมาตรฐานระดับที่ต้องปรับปรุง

ซึ่งที่พักรูมชนที่ผ่านการประเมินมาตรฐานจะต้องได้รับ ค่าเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก เท่ากับหรือมากกว่า 70% และได้รับค่าเฉลี่ย เท่ากับหรือมากกว่า 3.50

2.4 เกณฑ์การผ่านประเมิน

2.4.1 บ้านพักรูมชนที่ผ่านการประเมินมาตรฐาน จะต้องได้รับค่าเฉลี่ย น้ำหนักตั้งแต่ 70% (3.50) ขึ้นไป

2.4.2 บ้านพักรูมชนที่ได้รับคะแนนต่ำกว่า 70% ให้ถือว่ายังมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน (ให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมิน และยื่นขอรับการประเมินตามกำหนดเวลาในคราวถัดไป)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการเข้าพัก ได้อิงตามแบบประเมินของการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรมการท่องเที่ยว โดยแบ่งประเด็นในการศึกษา ออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	ด้านที่พัก
ด้านที่ 2	ด้านอาหาร
ด้านที่ 3	ด้านความปลอดภัย
ด้านที่ 4	ด้านอรรถยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน
ด้านที่ 5	ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรม
ด้านที่ 6	ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน
ด้านที่ 7	ด้านการประชาสัมพันธ์

ทั้งนี้จะมีแบบสอบถามส่วนหนึ่งใช้การให้คะแนนตามลำดับ ตามแบบ Likert Scale ซึ่งแต่ละคำตอบมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับ 5	ผู้ตอบมีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	ผู้ตอบมีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	ผู้ตอบมีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 2	ผู้ตอบมีความพึงพอใจน้อยที่สุด
ระดับ 1	ผู้ตอบมีความพึงพอใจควรปรับปรุง

และมีหลักเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งกำหนดไว้เป็นช่วงคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึง มีความพึงพอใจควรปรับปรุง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ตาม บทสรุปจากแนวคิดในประเด็นที่กำหนด จากการประชุมกลุ่มย่อย และการร่วมประเมิน

มาตรฐานที่พิกตามแบบประเมินกลางและแบบประเมินจากตัวอย่างผู้ใช้บริการ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อเสนอแนะรูปแบบมาตรฐานที่พิกชุมชนที่เหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาที่พิกสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสมาชิกที่ผ่านคุณสมบัติและมีความพร้อมในการจัดทำที่พิกในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเข้าร่วมรวมกลุ่มจำนวน 5 คน โดยมีการจัดโครงสร้างของกลุ่มที่พิกสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม รองประธาน กรรมการฝ่ายบ้านพักหรือการตลาดและประชาสัมพันธ์ กรรมการฝ่ายเหรียญก และ กรรมการฝ่ายกิจกรรม โดยบุคคลที่จะเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มที่พิกสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง จะต้องมีความสมบูรณ์ 8 ประการ คือ 1) ผู้ที่จะเข้าร่วมกลุ่มจะต้องถือว่าการจัดทำที่พิกในแหล่งชุมชนให้ถือว่าเป็นรายได้เสริมมิใช่รายได้หลัก 2) ผู้ที่จะเข้าร่วมกลุ่มต้องมีเลขที่บ้านที่ออกโดยส่วนราชการ 3) ผู้ที่จะเข้าร่วมกลุ่มต้องมีห้องพักในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวพักได้ 4) ผู้ที่จะเข้าร่วมกลุ่มที่มีบ้านในการนำมาจัดการที่พิกจะต้องพิกกับเจ้าของบ้าน 5) บ้านหลังที่ใช้ทำเป็นที่พิกต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มที่พิกการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง 6) ผู้ที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกจะต้องมีบ้านพักที่เป็นสัดส่วน มีความสะอาด ทั้งตัวบ้านพักรอบบริเวณบ้านพัก ห้องพัก ห้องน้ำ ห้องครัว 7) ผู้ที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก จะต้องไม่อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และ 8) เป็นผู้มีความประพฤติและนิสัยดีงาม โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการประเมินมาตรฐานที่พิกสำหรับการท่องเที่ยวชุมชนจำนวน 5 หลังคาเรือนโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พบว่าแต่ละหลังคาเรือนมีผลการประเมินมาตรฐานที่พิกการท่องเที่ยวชุมชน มีค่าคะแนนผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับดี และมีผลการประเมินมาตรฐานที่พิกการท่องเที่ยวชุมชนเฉลี่ยทั้ง 5 หลังคาเรือนมีค่าคะแนนผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง หลังจากที่ได้มีการประเมินมาตรฐานที่พิกสำหรับการท่องเที่ยวชุมชนทางคณะผู้วิจัยได้ทำการทดลองให้มีการเข้าพิกโดยการจัดกิจกรรมการจัดทดลองนำเที่ยว

ซึ่งมีผู้ประเมินความพึงพอใจจากการเข้าใช้บริการที่พักรวม 21 คน พบว่า ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจต่อการเข้าพักในด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านที่พัก อันดับที่สามคือผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านอาหาร และอันดับสุดท้ายคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ และเมื่อมีการประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าพักในแต่ละหลังคาเรือนพบว่า 1) ผู้เข้าพักที่เข้าพักบ้านหลังที่ 1 มีความพึงพอใจด้านที่พักเป็นอันดับแรก รองลงมาผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านอาหาร อันดับสามผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน และที่น้อยที่สุดคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) ผู้เข้าพักที่พักรับบ้านหลังที่ 2 มีความพึงพอใจด้านที่พัก เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน อันดับที่สามคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และที่น้อยที่สุดคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ 3) อันดับแรกที่ผู้เข้าพักที่พักรับบ้านหลังที่ 3 มีความพึงพอใจด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน รองลงมาคือ นักผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านที่พัก อันดับที่สามนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านอาหาร และที่น้อยที่สุดคือนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ 4) อันดับแรกที่ผู้เข้าพักที่เข้าพักบ้านหลังที่ 4 มีความพึงพอใจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม รองลงมาคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน อันดับที่สาม ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้าน การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน และอันดับสุดท้ายที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านความปลอดภัย 5) อันดับแรกที่ผู้เข้าพักที่เข้าพักบ้านหลังที่ 5 มีความพึงพอใจด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน รองลงมาคือ ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านอาหาร อันดับที่สามที่ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจคือด้านที่พัก และอันดับสุดท้ายที่ผู้เข้าพักมีความพึงพอใจด้านความปลอดภัยและการประชาสัมพันธ์

อภิปรายผล

1. กระบวนการดำเนินการจัดการการพัฒนาที่พักสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านส้อง ตามมาตรฐานที่ทางกลุ่มที่พักการเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน กำหนดขึ้นทั้ง 8 ด้าน 37 ตัวชี้วัด ในการพัฒนาครั้งนี้มีครัวเรือนที่มีศักยภาพดำเนินการเป็นที่พักชุมชน เพียง 5 หลังคาเรือน ซึ่งแต่ละหลังคาเรือนมีจุดเด่นด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านอรรถาศัยไมตรี ของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ด้านการบริหารของกลุ่มที่พักชุมชนมีศักยภาพค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดา จึงพัฒนาวดี (2553) ซึ่งทำการศึกษาการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรม ได้แก่ ความสมบูรณ์ของ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนกันต์ ถิ่นนคร (2554) ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาแหล่งที่พักศรีวิวงศ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสู่แหล่งที่พักโฮมสเตย์ ได้แก่ ปัจจัยด้านที่พัก ด้านอาหารและ โภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการ และด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการประเมิน ของคณะกรรมการต่อการพัฒนามาตรฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชน พบว่า มาตรฐานด้านการประชาสัมพันธ์ของกลุ่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ทั้งนี้ เนื่องจากมีบางหลังคาเรือนยังไม่ได้มีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เว็บไซต์ ป้ายบอกทาง แผนที่การเดินทาง ไม่เพียงพอ ดังนั้น ทางกลุ่มควร เร่งดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม อาจแสง (2546) ทำการวิจัยเรื่องศักยภาพการพัฒนาที่อยู่อาศัยรูปแบบโฮมสเตย์เพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะเกร็ด ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานคือ ปัญหาด้านการตลาด การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ในเกาะเกร็ด

2. การจัดการบริหารโดยชุมชนเป็นแนวทางในการพัฒนาที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว ยั่งยืนเพราะชุมชนสามารถบริหารจัดการ โดยใช้คนในชุมชนเป็นคนบริหารและมีส่วนร่วม การจัดการ มีการแบ่งหน้าที่ตามความรับผิดชอบตามความถนัดหรือทักษะของคนในชุมชน ในทุกๆ เดือนควรจะมีการประชุมกลุ่ม เพื่อสรุปถึงผลการดำเนินการของกลุ่ม สิ่งทีกลุ่ม ควรมีการพัฒนา นอกจากนี้ทางกลุ่มจะต้องมีการเพิ่มจำนวนสมาชิกให้มากขึ้นเพื่อรองรับ

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และทางกลุ่มควรมีการทำให้สมาชิกในกลุ่มมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพจังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมที่พักแรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะได้นำผลการการเรียนรู้มาพัฒนากลุ่มอันเป็นการนำมาซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ บุญพงษ์มณี (2549) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าค่า อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ว่าการบริหารจัดการที่พักโฮมสเตย์โดยชุมชนบ้านท่าค่า เป็นแนวทางในการพัฒนาที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและงานวิจัยของ จุฬา ศรีบุตตะ (2554) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านโคกโค้ง ตำบลกุดทวด อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจในการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์ส่งผลให้สมาชิกในกลุ่มมีความจงรักภักดีต่อการดำเนินและการให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม

3. จำนวนที่พักในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสามารถเพิ่มจำนวนได้ตามศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านส้องยังสามารถขยายที่พักเพิ่มจำนวนได้อีก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความไม่พร้อมของเจ้าของบ้าน ความไม่พร้อมของสถานที่ในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ของกรมอุทยาน ส่งผลให้การปรับปรุงสถานที่ต้องขออนุญาตจากกรมอุทยาน พันธุ์พืชและสัตว์ป่าก่อน แต่จากประเมินศักยภาพทางด้านพื้นที่ยังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น ที่พักจึงควรมีความเพียงพอต่อประมาณนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาวลัย จิรวัดนาถิติ (2552) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการดำเนินการบริการจัดการที่พักแบบโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษาอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า จำนวนที่พักโฮมสเตย์ของอำเภอบางคนที่สามารถเพิ่มจำนวนได้ตามศักยภาพของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอันสืบเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวในเขตเมืองหลวงและปริมณฑลมีการท่องเที่ยวแบบเชิงอนุรักษ์เพิ่มมากขึ้นเพื่อต้องการสัมผัสวัฒนธรรมและประเพณี ตลอดจนอาหารการกิน

4. ความพึงพอใจของการทดลองให้มีการเข้าพักโดยจัดการทดลองการจัดการท่องเที่ยวจำนวน 21 คน ที่เข้าพักใน 5 หลังคาเรือนมีความพึงพอใจด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าบ้าน ด้านที่พัก และด้านอาหารอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะนิสัยของคนไทยที่มีความเป็นมิตรไมตรี การต้อนรับแขกผู้มาเยือนเสมือนเป็นญาติมิตรของเจ้าบ้าน และการต้อนรับขับสู้การนำเสนออาหารในรูปแบบที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชญาณันต์ คุปะะวินทุ (2556) ที่ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการโฮมสเตย์บ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี นักท่องเที่ยวที่มาพักมีความพึงพอใจ ด้านที่พัก ด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการวิจัย

1.1 ชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนให้มากขึ้นโดยผ่านสื่อที่หลากหลายโดยเฉพาะสื่อที่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตการได้รับส่งเสริมและประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานของรัฐ

1.2 ชุมชนต้องมีการจัดการระบบความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

1.3 ชุมชนควรพัฒนาที่พักให้ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยเพื่อรองรับรองจากกรมการท่องเที่ยวและใช้ประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้รับบริการ

1.4 ทางชุมชนควรส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนหลังคาเรือนให้ได้มาตรฐานที่นักท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นที่พักสำหรับการท่องเที่ยวชุมชน

2.2 ควรทำการศึกษาพื้นที่เชื่อมโยงกับบริเวณอื่นเพื่อให้เกิดเป็นเครือข่ายที่พักท่องเที่ยวชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2559). **มาตรฐานโฮมสเตย์** (online). สืบค้นได้จาก [http://www.homestaythai.net/Homepages/ReadPage/2.\[2560, เมษายน 12\].](http://www.homestaythai.net/Homepages/ReadPage/2.[2560, เมษายน 12].)
- _____. (2559). **สรุปสถานการณ์ที่พักแรม จำนวนผู้เยี่ยมชมและรายได้จากผู้เยี่ยมชมเดือนธันวาคม 2559** (online). สืบค้นได้จาก [http://www.tourism2.tourism.go.th/farms/uploaded/00Statistic/2016/OR/OR%20ธันวาคม%202559.pdf. \[2560, เมษายน 16\].](http://www.tourism2.tourism.go.th/farms/uploaded/00Statistic/2016/OR/OR%20ธันวาคม%202559.pdf. [2560, เมษายน 16].)
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)** (online). สืบค้นได้จาก [http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopmentstrategy4.0.pdf. \[2560, เมษายน 14\].](http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopmentstrategy4.0.pdf. [2560, เมษายน 14].)
- กัญจน์ชญา เพชรรักษ์. (2552). **การศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการโฮมสเตย์บ้านต้นตาล ตำบลต้นตาล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยดุสิตธานี.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2016). **มาตรฐานการจัดกิจกรรม Eco Lodge เพื่อการท่องเที่ยว** (online). สืบค้นได้จาก [https://thaits.org/tts_pr/knowledge-base-category.\[2560, เมษายน 15\].](https://thaits.org/tts_pr/knowledge-base-category.[2560, เมษายน 15].)
- จุฬา ศรีบุตตะ. (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านโคกโค้ง ตำบลลูกตั่ว อำเภอกุฉินารามณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชญาณ์ดนัย คุปตะวินทุ. (2556). **แนวทางการพัฒนาการจัดการโฮมสเตย์บ้านหม้อ อำเภอมืองจังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธารณี นวัสนธิ์, สุชุม คงดิษฐ์, วรธษา พรหมศิลป์, เบญจพร เชื้อผึ้ง, ธาธิดา สกุลรัตน์, จุฬารัตน์ ชัยพิทักษ์ และบุญสมหญิง พลเมืองดี (2560). **แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. **วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่**. 9(3), 167 - 177.

- นราธิป ผลบุญยรักษ์. (2547). การปรับที่อยู่อาศัยเดิมเป็น “โฮมสเตย์” ของชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์เคหะพัฒนาสถาปัตย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชร พิพัฒน์โยธะพงษ์ศ์. (2547). การจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์เคหะพัฒนาสถาปัตย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี บุญโต, สุพรรณิ หงส์สกุล และทิชากร เกสรบัว. (2558). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษาบ้านดงโฮมสเตย์ ตำบลกระตังยาม อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี. วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 7(14), 52 - 63.
- มนกันต์ ถิ่นนคร. (2554). แนวทางการพัฒนาแหล่งที่พักบ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่โฮมสเตย์มาตรฐานไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนต์ผกา วงษา. (2555). การพัฒนาเรือนแรม (โฮมสเตย์) ชุมชนเป็นแหล่งปัญญาที่เบิกบานกรณีศึกษาบ้านเขาแก้ว ตำบลดาวเรือง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รัชดา จึงพัฒนาดิ. (2553). แนวทางการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คันสนีย์ วุฒยาภาอิฐกุล. (2552). มาตรฐานการท่องเที่ยวยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยว : For Quality กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (online). สืบค้นได้จาก <http://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/p104-106.pdf>. [2560, เมษายน 14].
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). เกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (online). สืบค้นได้จาก <http://www.homestaythai.net/Homepages/ReadPage/2>. [2560, เมษายน 16].

- สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช. (2559). **ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าไปในอุทยานแห่งชาติได้ร่วมนั้น** (online). สืบค้นได้จาก http://park.dnp.go.th/visitor/visitorshow.php?PTA_CODE=1074. [2560, ตุลาคม 12].
- สิญาธร ชุนอ่อน และคณะ. (2559). **การยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุดาวลัย จิรวัดนาภิตติ. (2552). **การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดการที่พักแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม**. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรเชษฐ์ บุญพงษ์มณี. (2549). **การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์เคหะพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล วงษ์พิทักษ์. (2548). **การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาชุมชนบ้านปางมะโอ ตำบลแม่ละ อำเภอยะนิง จังหวัดเชียงใหม่**. กรุงเทพฯ : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- หงสกุล เมสนุกุล. (2554). **การศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักตามมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียวของซิกเซ็นส์โฮเต็ลเกะยวน้อย จังหวัดภูเก็ต นครปฐม**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2559). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2560 - 2563)** (online). สืบค้นได้จาก http://www.suratpao.go.th/planning/files/com_service/2016052_7_jyyvkerq.pdf. [2560, เมษายน 13]
- อาคม อาจแสง. (2546). **ศักยภาพการพัฒนาที่อยู่อาศัยรูปแบบโฮมสเตย์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. กรุงเทพฯ : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

- Bidwell, A. & Pearce, C. (2008). **Ecotourism Book Series : A Montana Lodge and a broadly Defined Ecotourism**. Cromwell Press : UK.
- Brdem, B. & Tetik, N. (2013). A new trend in the hotel industry : Ecolodges. **StudiaUbbGeographia**. LVIII, 1, 85 - 92.
- Ceballos - Lascurain, H. (2008). **Ecotourism Book Series : Ecotourism and Ecolodge Development in the 21st Century**. Cromwell Press : UK.
- Green Global Travel. (2016). **What is an Eco Lodge ? A Guide to “Green” Accommodations**. Retrieve April 15, 2017, from <https://greenglobaltravel.com/eco-lodge-green-accommodations/>
- International Finance Corporation. (2004). **Ecolodges : Exploring Opportunities for Sustainable Business,**”. Retrieve from https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/cfdb088048855408b134f36a6515bb18/Ecolodge_Publication_Part1.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=cfdb088048855408b134f36a6515bb18. [2017, April 15].
- Jennifer, K. & Chan, L. (2010). **Assessing Key Satisfiers and Sustainable Ecolodge Experience Management Through Profile Accumulation Techniques**. World Applied Sciences Journal 10, Special Issue of Tourism & Hospitality.
- Mehta, H. & Ceballos-Lascurain, H.(2015). **Site Selection Planning and Design : International Ecolodge Guideline (English version)**. UNWTO Publications.
- The united State Agency for International Development. (2008). **Ecolodge Planning, Design, and Operation Handbook**. United States Agency : Chemonics International.